

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

68. An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordines minores? Et notatur Episcopum non posse non Episcopo committere potestatem conferendi Ordines etiam minores, sique committat, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Diaconum in Presbyterum. Oremus igitur pro eo, &c. Similiter ordinant suos Diaconos sine traditione libri vel calicis per solam manuum impositionem cum his verbis: Diuina gratia promouet hunc Diaconum, &c. Ergo non sufficit eadem materia, & forma sacramenti Ordinis pro vniuersa Ecclesia.

19. Sed respondetur materiam, & formam sacramenti Ordinis eo modo, quo Christus illas instituit, vbiq; terrarum eadem esse; Christum tamen in particulari non determinasse materiam, & formam materialiter sumptas, sed genericè solum, & in communi præscripsisse, quod conferretur Ordo per aliquod signum sensibile significatiuum potestatis, quæ traditur, & per hæc verba hoc ipsum exprimentia, subindeque fuisse Commissum Ecclesie determinate materiam, & formam in particulari, siue particularia signa potestatis per Ordinem collata. Quapropter Ecclesia vtens hac potestate sibi concessa pro diuersis temporibus, aut Ecclesiis diuersa signa determinauit, siue diuersam materiam, & formam ordinationis materialiter sumptam.

20. Probatum ex cap. Presbyter, de Sacram. non iurand. vbi docet Innocentius I V. communiter receptus, Apostolorum tempore formam ordinationis fuisse solam manuum impositionem. Vnde credimus (inquit) quod nisi essent formæ postea inuenta, sufficeret Ordinatori dicere, sis Sacerdos vel alia æquipollentia verba; sed subsequentibus temporibus formas, quæ seruantur, Ecclesia ordinauit. Ergo sicut Ecclesia pro diuersis temporibus diuersa signa particularia determinauit in ordinatione, sic etiam potuit pro Græcis & Latinis determinare diuersa: ita tamen vt vtraque Ecclesia Græca, & Latina conferat ordinationem per sensibile signum & verba recte significantia traditionem potestatis, & per consequens vtraque validum Sacramentum efficiat, quia seruat, formaliter loquendo, materiam & formam institutam à Christo, licet materialiter vtatur signis diuersis, quatenus Græci magis confusè significant potestatem Diaconi, vel Sacerdotis solo nomine Diaconi, vel Presbyteri: Latini verò magis explicitè, quatenus in Diacono duplicem expriment potestatem legendi Euangelium, & ministrandi solemnem sacrificio; in sacerdote pariter potestatem sacrificandi, & absoluedi distinctè significant. Hucusque Pater Franciscus de Lugo. Et hæc dicta sufficiant circa præsentem quæstionem satis quidem difficilem, ex cuius resolutione plures difficultates facilius resoluantur: etsi aliter dicendum esset, vbiq; vepres & spinæ inuenirentur.

RESOL. LXVIII.

An Pontifex possit dispensare. Vt simplex Sacerdos conferat Ordines minores?

Et notatur Episcopum non posse non Episcopo committere potestatem conferendi Ordines etiam minores, siq; committat, nihil fieri.

Et an Cardinales Presbyteri possint conferre Ordines minores? Ex part. 8. tr. 1. Ref. 33.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 8. Ref. 25. per totam & signanter paulo post initium, à verbi vnde colligit.

§. 1. IN hac quæstione censet Adrianus in 4. q. de Sacramento Confirmationis, art. 3. §. Secundo principaliter, nouum, quod dicitur, à Presbyteris Cardinalibus nullo modo Ordines minores, ne dum maiores, verè conferri posse, eo quod existimet diuina institutione solum Episcopum esse ministrum huius Sacramenti; & minores Ordines Sacramenta esse; ac proinde neque Ecclesiam posse

hoc ministerium alteri committere, quia circa ministri institutionem à Deo factam Ecclesia nihil potest immutare: cumque allicat, fore, vt possit concedi Presbyteris collatio minorum Ordinum, si iure tantum Ecclesiastico Episcopis referuata esset, planè sentit, in eorum tantum sententia, qui putant minores Ordines non esse Sacramenta à Christo instituta posse Sacerdotibus simplicibus collationem eorum concedi, qui tamen docet, minores Ordines esse Sacramenta, censet etiam, nullo modo prædictam facultatem simplicibus Sacerdotibus, etiam ad minores, posse concedi, vt saltem ex commissione aliquos eorum conferre possent. Adriano consentit Maior in 4. dist. 7. q. unica, §. Secundo argumento, non longè à fine (vbi solum dicit, hoc placitum esse tutius) qui existimat, minores Ordines esse Sacramenta. Addit Adrianus, & errasse Gregorium, committendo ministerium Ordinis simplicibus Sacerdotibus. Maior etiam de facto illo Gregorij circa sacramentum Confirmationis, dicit curandum non esse.

2. Sed potius contrariæ sententiæ adhaerendum esse puto, & idè DD. Cardinales posse conferre Ordines minores ego satis probaui in part. 5. tr. 2. resol. 5. Et idè simplicem Sacerdotem posse ex commissione Pontificia conferre minores Ordines, docet D. Thom. in 4. dist. 5. q. 1. artic. 2. ad 3. Paludanus ea dist. quest. 1. artic. 2. Scotus dist. 24. quest. unica §. de ierico. Syluester verb. Ordo 3. q. 7. Couarr. lib. 1. var. cap. 10. num. 9. & 10. Richardus in 4. dist. 25. art. 1. quest. 7. quorum sententiam supponit Tridentinum sess. 23. cap. 10. de reformatione, & cap. 1. de ordinatis ab Episcopo, qui renuntiam Episcopatus, confirmatque Praxis quotidiana Abbatum.

3. Itaque non est recedendum ab affirmatiua sententia; & meritò quidem, eo quod non tantum antiquitas, sed nunc etiam concessum videamus, Cardinalibus non Episcopis, & Abbatibus exemptis primam Tonfuram, & minores Ordines conferre: in quo Summum Pontificem, qui hoc privilegium concessit, & hoc ministerium commisit, errasse, sicut dixit Adrianus, absque ingenti temeritate dici non potest. Neque verò hæc facultas reuocata fuit per Concilium Tridentinum, imò verò potius confirmata: nam in sess. 23. c. 10. de reformatione præcipitur Abbatibus, & aliis quibuscumq; exemptis, intra fines alicuius Decretis existentibus, ne vlli, nisi subito regulari primam Tonfuram, aut Ordines minores conferant. Concedit igitur, aut permittit, vt antiquo privilegio vtentes, ex commissione subditis regularibus minores Ordines conferant. Accedit, quod si infra probatum fuerit, pro hoc Sacramento non solum esse ministrum ordinarium, sed etiam ex commissione esse posse, negari non poterit, Sacerdotem non Episcopum ad conferendos minores Ordines ad minimum ministrum esse posse ex commissione.

4. Nec superioribus obstat dicere, quod potestas conferendi minores Ordines consistit in characterè Episcopali; sed simplex Sacerdos non habet characterem Episcopalem: ergo non potest minores Ordines conferre. Confirmatur, quia commissio, vel licentia Summi Pontificis non tribuit simplici Sacerdoti maiorem potestatem Ordinis, quam antea habebat: sed sine commissione, aut licentia Papæ, non habet simplex Sacerdos potestatem conferendi minores Ordines, & si id tentare præster, nihil omnino efficiet: ergo quantumuis Summus Pontifex concedat hanc potestatem, non poterit simplex Sacerdos hos Ordines conferre. Respondetur; obiectionem hanc fore difficiliorem, si non haberet

Sup. hoc supra in Ref. 65. §. à lin. 10. & in alia eius annot.

Que nunc iouentur in tom. 9. tr. 7. Ref. 1. & hic infra in Ref. 71. cursum proprium, verè, quia modo.

haberet eandem vim ad probandum non possit simplicem Sacerdotem ex commissione Summi Pontificis, esse ministrum sacramenti Confirmationis, quod non nisi ab Episcopo ordinario ministrari potest, & tamen verissima sententia est, id posse committi Sacerdoti simplici, & re ipsa commissum esse. Dico ergo, potestatem conferendi minores Ordines, sicut & Confirmationem, consistere quidem in caractere Episcopali, quando hæc collatio fit ordinariæ, & ex officio, satis est character sacerdotalis. Ad confirmationem, concessis maiori, & minori, negatur consequentiã: quia hæc est Summi Pontificis potestas, ita declarante Ecclesiæ praxi ut concedere possit Sacerdoti simplici facultatem iurisdictionis quasi simul cum caractere sacerdotali sufficiat ad conferendos aliquos Ordines, & sacramentum Confirmationis: nemo enim dubitabit ita Christum Dominum imituvare potuisse: quod autem intulerit sufficienter Ecclesiæ periculum est.

5. Notandum est hic cum Reginaldo tom. 2. lib. 20. tract. 1. cap. 5. num. 25. Episcopum non posse non Episcopo committere potestatem conferendi Ordines etiam minores, sique committat, nihil fieri: & rationem adducit; quia licet habeat plenissimam potestatem circa corpus Christi Mysticum; circa corpus tamen Christi verum, non habet maiorem potestatem, quam alius Sacerdos. Quia ergo potestas conferendi Ordines supponit potestatem supra corpus Christi verum, iuxta illud quod in cap. ex literis, de excessib. Pralat. dicitur, Pontificale officium sine Altaris ministerio non valere adimpleri, non potest alteri committi, quam Sacerdoti, qui solus habet potestatem supra corpus Christi verum. Ergo, &c.

RESOL. LXXIX.

An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordinem Subdiaconatus?
Et praxi huius questionis adducitur quedam Bulla Papæ, in qua conceditur quibusdam Abbatibus Ordinem Cisterciensis, ut possint conferre Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus Religiosis eiusdem Ordinis. Ex part. 8. tract. 1. Resol. 34.

§. 1. Negativam sententiam docet D. Thomas in 4. dist. 25. Richardus in 4. dist. 25. art. 1. & hæc sententiam esse communem testatur Nauarrus apud Layman lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 4. quam tenent ex neotericis Candidus tom. 4. dist. 4. art. 1. dub. 17. & Molseus in Summa, tom. 1. tract. 2. cap. 2. num. 3. Azorius tom. 2. lib. 3. cap. 48. quest. 16. Sayrus de censuris. lib. 6. cap. 8. num. 8. & alij.

2. Sed ego affirmativæ sententiæ adhaereo quam docet Granados in 3. part. tract. 22. dist. 2. n. 3. & 4. ubi sic ait: Difficultas est, an simplex Sacerdos ex Summi Pontificis commissione conferre possit Ordines maiores? quoad Diaconatum, & Subdiaconatum non pauci sunt qui negant. Alij verò contrarium affirmant, non solum ut possibile, sed ut re ipsa concessum. Nam Ledesma in illo tract. 1. cit. in fine, id docet, affirmans se ita accepisse ab homine fide digno, qui testabatur se vidisse Parisiis diploma, in quo Summus Pontifex concedebat nonnullis Abbatibus potestatem conferendi Subdiaconatum. Refert etiam Ledesma quendam Bernardi Monachum ipsi dixisse, Abbatem sui Monasterij consecuisse ordinare Subdiaconos. Deinde Victorius in Summa, quest. 216. Vidi (inquit) ego Bullam Papæ quibusdam Abbatibus Ordinis Cisterciensis

concedentis, quod possent conferre Subdiaconatum. Et alij dicunt quod Diaconatum etiam. Si hoc ita est, ego dico quod factum tenet, excepto Sacerdotio: alias esset intolerabilis error. Hæc Victorius. Tertio Henriquez c. 23. §. 2. in commentario, inter c. Potest (inquit) Papa simplici Sacerdoti committere, ut ordinet Subdiaconos. Quarto Rodriguez tom. 5. cap. 14. in fine, ait ex commissione Papæ posse simplicem Sacerdotem conferre Subdiaconatum, & Diaconatum. Denique Nauarrus supra num. 1. refert, ante Tridentinum concessum fuisse à multis Pontificibus cuidam Abbati privilegium ordinandi Subdiaconos.

3. Ego quidem ut verum fatear, negare non possum, a Summis Pontificibus fuisse concessum simpliciter Sacerdoti privilegium ordinandi Subdiaconos: quia ita testantur viri gravissimi, & doctissimi. Quod autem id facere potuerit, persuadet tum auctoritas Vicarij Christi Domini, quem in hoc negotio errasse putandum non est, cum sit res gravis, & ad Ecclesiæ mores pertinetatque etiam maxima eius potestas, & iurisdictione, quæ non est in Scriptura, aut Patribus, aut praxi Ecclesiæ restituta, ut nequeat prædictam facultatem concedere, sicut concedit ad Ordines minores. Huiusque Granados.

4. Nec deseram etiam hic apponere verba Ioan. Præpositi in 3. part. de sacrament. Ordinis, quest. unica, dub. 13. num. 120. ubi ita asserit: Victoria asserit se vidisse Bullam Pontificis concedentis quibusdam Abbatibus Ordinis Cisterciensis, ut possent conferre Subdiaconatum, & Reuerendus admodum Dominus Dalgignes, Abbas de N. zelle in Brabantia Gallicana, mihi retulit se vidisse Reuerendissimum eorum Generalem vno die conferentem factum Subdiaconatus Ordinem quinque Religiosis Monasterij Cambrensis in Hannonia Ordinis Cisterciensis. Imò Rodriguez tom. 2. questionum Regularium, refert Bullam Innocentij VIII. anno 1489. quæ concedit Abbati Cisterciensi potestatem conferendi Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus Religiosis eiusdem Ordinis, quam potestatem etiam concedit quatuor præcipuis Abbatibus eiusdem Ordinis respectu Religiosorum sui Monasterij. Eandem Bullam se vidisse refert Vasquez supra, & Maior loco citato, sub finem, asserit per Bullam Pontificis prædictis Abbatibus id aliquando concessum fuisse, mihique affirmavit quendam Religiosum Monasterij de Vaucelles, eiusdem Ordinis Generalis hanc habere potestatem. Idem plures alij Religiosi eiusdem Ordinis mihi retulerunt hac de re à me consulti, quorum testimonium in read eos spectante non potest prudenter rejici, vel elevari. Et ideo hanc sententiam tenet etiam Opatovius, Ochagavia, Hurtadus, Caramuel, & Auerla locis citandis in seq. resol.

5. Ad auctoritatem vero D. Thomæ, & aliorum, respondeo cum Ledesma, & Granado, eos locutos fuisse de potestate magis generali, & ordinaria, quæ ex decretis iuris Canonici constat; secundum hanc enim non potest Papa concedere privilegium conferendi Ordines maiores; bene tamen de potestate absoluta.

RESOL. LXX.

An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordinem Diaconatus?
Et privilegia concessa aliquibus Abbatibus conferendi Subdiaconatum, & Diaconatum, an hodie sint revocata per Concilium Tridentinum? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 35.

H 4 §. 1. Nega

LIBRARIUS
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.